

מסורת הש"ס

(א) שבת ח: ע"ש לעיל כח, (ב) שבת קכ, וחסד אי רצה, (ג) כלים פ"ח משנה י', (ד) נבילה ג' וט"ז, (ה) נשבת קיד, מגילה כח, וחסד אימא אל תקרא משגלי אלא משגילין, (ו) שבת יא, לעיל כה, (ז) שבת יא, ח' נסע: ביצה ג' וט"ז, ט' נלקמן קהל, י' בעי': למשיג, ט' נבדש העמוד, ט' ווע' חוס' שבת ד' ד"ה אלא, ט' עי"ז לה,.

תורה אור השלם

1. דחטאי חסם נפשו כל משגאי א־הבו קרות: משגלי ח לו

הגהות הב"ח

(א) גמ' ר' יהודה אמר כימו וכן רוקו כל"ל ומיבת שמשלג מתמק:

לעזי רש"י

טרי"ש. שיכול והגורם להפרשת כוח, להבדיל מסתם רוק.

מוסף רש"י

והעבירו דרך עזיו. למעלה מראש, עסקרו מרה"ר והולוכו דרך למעלה מראשו והניחו לסוף ארבע חייב. ואע"י שחילק מקום גזירה בגובה עשרה ואין צו מקום רוכס ארבעה (ועי' חג, מוחלפת השיטה. התנא סמדיקן טעה בחלום ממן והסליף שטתו (ופסחים הו), וישתה ברה"ר, ויושיט פיו ויאלסו לרה"ר לאחור כל ולישתת, גזירה שמה יושא הכלי אליו ומנא מתחייב חטאת (שבת יא), אלא אם כן הכביס ראשו ורובו. דמישיט שמה ימשך גופו למקום רגליו ויואלס הכלי עמו או להצליעו צבסותו: בתנא' וישסה צרה"ר. ויושיט כוארו לרה"ר וישתה גזירה שמה יכניס הכלי אליו: וכן גגס. מפרש בגמ' [ע"צ] לענין מעשר: **גב' יושא רגנו**. לעילס אוקימנא להא דקתני [ח: עמוד אדס צרה"י ומטלטל צרה"ר כרגנן דפליגי עליה דר"מ צמתני' גצי מפתח ולא גזרינן שמה יכניס והכא גזר שמה יכניס כר"מ והא ליכא למימר דשתיית המיס תהוי הכנסה כמשתיין ורוק דלא דמי דהתם קא עקר מרשות זו וקא עבד הנחה לרשות זו אצל שותה עמיד עקירה והנחה צחדא רשותא דהא צרשות שהוא שותה צה פיו עומד וצפיו הן נחנין מיד: **צחפיזין הצריזין** לו. אפי' רצנן מודו דגזר צהו דמתוך שהוא צריך להס יכניסם אללו הלכך משקיין הללו צריכיין לו וגזרינן: **כרמלים מאי**. מהו שיעמוד בכרמלית ושתה צרה"י או צרה"ר: **היא היא**. כי היכי דלא יעמוד צרה"ר ושתה צרה"י כך לא יעמוד בכרמלית ושתה צרה"י: **היא גופה גזירה**. אי דעייל לגביה כלי ליכא אסורא דאורייתא אלא גזירה דרבנן דלא לימי לפאוקי מרה"י לרה"ר ואנן ניקוס וניגזר שמהי אטו הכנסת כלי: וכן

רבינו חננאל

ובלבד שלא יוציא מינה לדי' אמות. הייקינן מינה ללישנא בחרא הא הוציא פטור אבל אסור, נימא תיהוי תיובתיה דרבא,

דאמר המעביר חפץ מתחלת ארבע לסוף ארבע אם העבירו דרך עליו חייב. ודחי רבא מי קתני בהדיא אם הוציא פטור אבל אסור, אבל לפונס אימא לך אם הוציא חייב חטאת. לא יעמוד ברשות היחיד וישתין בו, וכן לא ירוק מרשות לרשות. אמר רב יוסף השתין או רוק בשוגג חייב חטאת. ואע"י דלא עקר מפל גבי מקום ד', דהא פיו ופי אמה שליו אין בהן ד' טפחים.

מדיספא ר"מ. הא דלא יפתח ט' דאיירי ר"מ צהו: **הא הוליא**. החפץ מד' אמות חייב. אע"ג דהוא עומד צגצוה והגציהו למעלה מ"י והעצירו לא אמרי' העצרת דרך מקום פטור הוא אלמא צתר הנחה ועקירה אזלינן והרי נטלו מתחילת ארבע והניחו לסוף ארבע: **פטור**

אצל אסור. מדרבנן דילמא אחי לעצורי דרך למטה מעשרה: **מחשבתו**. שהוא צריך לכך משוויל לה הולאה חשונה: **ורק**. מתחילת ד' לסוף ד': **צפי הכנען**. שקלטת שלהצת ונשרפה: **צפר עקירה**. מן הגוף אזלינן והן נעקריין מן החלל של גוף וחייצ דמוציא מן הגוף שהוא רה"י לרה"ר: **או צפר וליאס**. שיוציא מן הגוף ממנו והרי פי אמה צרה"ר ואין כאן עקירה מרה"י: **ואע"ג דלא היפך**. צתמיה. דמשום תלישה לחודיה **אמר ר' יהודה** דאסור דלמיפק קאי ואפי' דלא היפך צה צמוך פיו: **היה אוכל דיניה**. של תרומה: **גידיס מסואצות**. סתם ידים שלא נטלו הוו שניות ופוסלות את התרומה: **ר"מ מטמא**. שהרי הוכשרה התרומה צרוק צצפיו: **ר' יוסי מטער**. דקסצר כל זמן שהרוק צמוך פיו לאו משקה הוא והרי הוא כגופו של אדס ואינו מוכשר: **היפך**. צרוק להוצילו לחוץ טמא דלמשדייה קאי ומכשר: **מוחלפס השיטה**. החליף ר' יהודה שיטתו וילא הימנה: **לא סחליף**. לא תימא מוחלפת היא דתמני' דקאמר אע"ג דלא היפך קאי למשדייא צביחו עסקינן ליחה שנתלשה מן הגוף ע"י חולי שקריין טו"ש: **כיחו וסלש**. לא ילך ד' אמות עד שירוק: **מאי לאו**. תרתי קתני כיחו וכן רוקו: **כדשינין מעיקרא**. מוחלפת השיטה: **חייצ מוסס**. צידי שמים: **כל משגאי אהצו מוס**. תורה אמרה להאי קרא צפרשת ה' קנני: **אלא למשגאי למשגיאס'** דעתו צאנינות: **והא מינס אנים**. שעל כרחו הוא ע"י חולי או הלינה: **כיה ורק קאמרינן**. שרקא אותו צפני רצו והיה לו להסתלק משס או להצליעו צבסותו: **בתנא' וישסה צרה"ר**. ויושיט כוארו לרה"ר וישתה גזירה שמה יכניס הכלי אליו: **וכן גגס**. מפרש בגמ' [ע"צ] לענין מעשר: **גב' יושא רגנו**. לעילס אוקימנא להא דקתני [ח: עמוד אדס צרה"י ומטלטל צרה"ר כרגנן דפליגי עליה דר"מ צמתני' גצי מפתח ולא גזרינן שמה יכניס והכא גזר שמה יכניס כר"מ והא ליכא למימר דשתיית המיס תהוי הכנסה כמשתיין ורוק דלא דמי דהתם קא עקר מרשות זו וקא עבד הנחה לרשות זו אצל שותה עמיד עקירה והנחה צחדא רשותא דהא צרשות שהוא שותה צה פיו עומד

ובציו הן נחנין מיד: **צחפיזין הצריזין** לו. אפי' רצנן מודו דגזר צהו דמתוך שהוא צריך להס יכניסם אללו הלכך משקיין הללו צריכיין לו וגזרינן: **כרמלים מאי**. מהו שיעמוד בכרמלית ושתה צרה"י או צרה"ר: **היא היא**. כי היכי דלא יעמוד צרה"ר ושתה צרה"י כך לא יעמוד בכרמלית ושתה צרה"י: **היא גופה גזירה**. אי דעייל לגביה כלי ליכא אסורא דאורייתא אלא גזירה דרבנן דלא לימי לפאוקי מרה"י לרה"ר ואנן ניקוס וניגזר שמהי אטו הכנסת כלי: וכן

ובן בגת. לענין מעשר פירוש צריך שיכניס ראשו ורובו על

דאמר המעביר חפץ מתחלת ארבע לסוף ארבע אם העבירו דרך עליו חייב. ודחי רבא מי קתני בהדיא אם הוציא פטור אבל אסור, אבל לפונס אימא לך אם הוציא חייב חטאת. לא יעמוד ברשות היחיד וישתין בו, וכן לא ירוק מרשות לרשות. אמר רב יוסף השתין או רוק בשוגג חייב חטאת. ואע"י דלא עקר מפל גבי מקום ד', דהא פיו ופי אמה שליו אין בהן ד' טפחים.

המוצא תפילין פרק עשירי עירובין

הוא סבר מדיספא ר"מ בו'. פי' צקונט' סיפא ההיא דלא יפתח דאיירי צה ר"מ וק"ק דהיא רחוקה יותר מדלי ונראה לר"י דסיפא דלא ישמין ולא ירוק דפליג עליה ר' יהודה וסמס צר פלוגמא דר' יהודה ר"מ ומיהו קשה דא"כ הוה ליה למיפרך נמי צגמרא ר"מ אדר"מ למאי דגרסי' צרוצ ספרים ר' מאיר מטמא וכן גרס ר"ח ולמאי דמסיק מוחלפת השיטה נמי ניחא דלא תיקשי דר"מ אדר"מ ושמה מש"ה הניח מלהקשות דר"מ אדר"מ משום דליכא דמהפכי דרבי מאיר לדברי רצי יוסי:

זרקך ונח ברה"ר בפי כבב בו'. אורי' דלא גרסי' ונח דונח משמע דלא נמכוין לכך כדמוכח צפ"ק דשצת (דף ה.) גצי הא דא"ר יוחנן זרק חפץ והלך ונח צמוך ידו של צזירו חייצ הכל אריי צמתכוין לכך ומיהו ר"ח גריס ונח דמלי למימר דונח משמע שפיר מתכוין דסתם זרק נח החפץ צמקוס שמתכוין אצל הלך ונח משמע שהלך צלא כוונת האדס ועוד י"ל דצפ"ק דשצת מיתמרא דמימרא דייק דאיירי צלא מתכוין **ו'**: **מחשבתו משוי'** ד"ה מקום. דוקא צבי הא יגוונא דנהנה צאזמו מקוס טפי מצמקוס אחר כגון צפי כלצ שיאכלנה וצפי הכנען שמשך שס וכן השתיין ורק אצל ורק על המקלות או על שוס דצר אפי' צמתכוין לא אמרו מחשבתו משויא ליה מקוס: **ה"ה איבא דבי"ה בידים מסואבות**. פי' צקונטרס דקילע של תרומה ור"י אמר דאפי' צביש חולין ינחא לדידס הפוסלות תרומה מטמאין את הרוק שהוא משקה להיות תחילה וחוזר ומטמא את הדצילה וגס מכשירה דהוו להו חולין טמאס דפוסלין את הגזייה דמשקיין כל שהוא מטמאין כדאמרין צצרכות פרק אלו דצרים (דף נצ.) שמה ילאו מיס אחורי הכוס ויחזרו ויטמאו את הידיס וסתמא דמאחורי הכוס ליכא רציעית צצכל נטילתו ליכא אלא רציעית וצפ"ק דפסחים (דף יד:) נמי משמע שהצצר מטמא מחמת המשקיין שעליו וסתמא ליכא צהו רציעית והא דקאמר צכמה דוכמי לטמא טומאת משקיין צרציעית ט' גצי יין נסך וצזייר [ח: עמוד אדס צרה"י היינו לפסול את הגזייה דתנא דצמעילא (דף פ:) כל המשקיין מצטרפיין לפסול את הגזייה צרציעית אצל ליטמא ולטמא אוכליס צכל שהוא [משקיין] טימאוו ומטמו ורוק חשיצ משקה לקצב טומאה כמו שחשוב משקה להכשיר הדצילה והסתמא ההיא דחגיגה (דף כ:) נימא נפסקה לי וקשרתיה צפה לפי מה שפירשתי

ניחא אפי' צרוק של טהור וכן פי' הר"ר י"ט נימא נפסקה לי וקשרתיה צפה וצשעה שגארג צה כדי לקצב טומאה עדיין היה רוק לח עליה שטיטמא מחמת הידיס וטימא את המפה שהמשקה מטמא צכל שהוא כדפרישית ולא כמו שמפרש ר"ת דאיירי צרוק של נדה כמו שפירש שס צקונטרס לפי שלא היה נראה לו להעמיד צרוק של טהור משום דלא חשיצ רוק משקה לקצב טומאה דחשיצ שפיר משקה דפרישית:

רבי מאיר מטמא. אית ספרים דגרסי רצי מאיר מטהר: הגם ועל ידי כן מותר לשמות צכל ענין והיינו כרצי מאיר: **קולט**

למקום שהחפצין נתונים בו. איבעיא להו כגון שצריכיין לו דהן בכרמלית, מהו שיעמוד ברשות הרבים או ברשות היחיד. אמר אביי היא היא. כלומר אסור. רבא אמר היא גופה משום רשות הרבים לרשות היחיד גזירה היא שמה יוציא מרשות לרשות, דהיא איסורא דאורייתא, ניקו ונגזרו נמי כרמלית אטו רשות הרבים, גזירה לגזירה לא גזרינן. ודייקן אביי מדרתן

(א) משמע מלשוני דברייתא היא וכן לקמן בצמוך אמר והא דתניא צברייתא וצ"ע דהא משנה היא צכלס פ"ח.

צמ.

בח א מיי' פ"ג מהל' שבת הלכה ג סגנ לאון סה: **בב ב** מיי' שס הלכה יג סגנ שס:

ל ג מיי' שס הלכה ג וסגנ שס טוש"ע א"ח סי' שג סעיף צ: **לא ד** מיי' פט"ו מהל' טומאת אוכלין הל' ז: **לב ה** טור ש"ע י"ד סי' רמז סעיף כט:

לג ו ז מיי' פט"ו מהל' שבת הלכה צ סגנ לאון סה טוש"ע א"ח סי' שג סעיף א:

רבינו חננאל (המשך)

מחשבתו שחשב כדי לעקור מהן להנאתו, משויא להו כמו שיש בו ד' טפחים, וכדרבא דאמר רבא זרק ונח בפי הכלב או בפי הכבשן חייב, דמחשבתו שויא לפי הכלב ולפי הכבשן [כמקום ד']. הכא נמי פיו ופי אמתו מחשבתו משויא להו כאילו מקום ד'. הן בעי רבא הוא ברשות הרבים ופי אמתו ברשות היחיד, או [הוא] ברשות היחיד ופי אמתו ברשות הרבים מהו. בחר עקירה אזלינן ומרשות למרשות שויא, או דילמא בחר יציאה אזלינן ורשות אחת היא. ועלתה בחיקו. וקימאין לן כל תיקון דאיסורא לחומרא. ד' יהודה [אומר] אע"פ שנתלש רוקו בפיו כו', ואע"י דלא אפיך ברוק נתלש נקרא. (א) והתניא האומל דביילה בידים מסואבות והכניס ידו לרוק פיו לישול צוור ד' מאיר מטמא שכבר נכשרה ברוקו ונגע בה וידיו מסואבות, וד' יוסי מטהר שאין זה הכשר. ר' יהודה אמר היפך ברוקו הנג נתלש והכשיר לא היפך בו טהור. פי' לא נתלש עדיין ואינו משקה להכשיר, דתנן במכשירין פ"ו ואילו מטמאין ומכשיריין וזכו של זב ורוקו ושכבת ודעו ומימי רגליו ורוביבת מן המת ודם נדה. ר' אלעזר אומר שכבת זרע אינה מכשרת. א"ר יוחנן מוחלפת השיטה. פי' חילוף ואומר במשנה ד' מאיר אומר היפך בו טמא. ר' יהודה אומר אע"פ שלא היפך טמא, ובא ריש לקיש ואמר לעולם לא תיפרך והא דתניא בבביתא ורוקו, ומשנתני כיחו. פי' כיחו ליחה עבה שהיא כמו תחיתה. ואקשינן עליה והתניא כיחו וכן רוק שנתלש עמו אם הלך בו ד' אמות חייב, אלא מחזורתא כו' יוחנן. א' ריש לקיש הבהוה רוק כו', לא יעמוד אדם ברשות היחיד וישתה ברשות הרבים כו'. ואמרין רישא דקתני (רישא) עומד ברשות הרבים ומטלטל ברשות היחיד כו'. רבנן. סיפא דקתני לא יעמוד אדם כו', ר' מאיר. ופריק רב יוסף אלא מכניס ראשו ורובו

למקום שהחפצין נתונים בו. איבעיא להו כגון שצריכיין לו דהן בכרמלית, מהו שיעמוד ברשות הרבים או ברשות היחיד. אמר אביי היא היא. כלומר אסור. רבא אמר היא גופה משום רשות הרבים לרשות היחיד גזירה היא שמה יוציא מרשות לרשות, דהיא איסורא דאורייתא, ניקו ונגזרו נמי כרמלית אטו רשות הרבים, גזירה לגזירה לא גזרינן. ודייקן אביי מדרתן

^[א] משמע מלשוני דברייתא היא וכן לקמן בצמוך אמר והא דתניא צברייתא וצ"ע דהא משנה היא צכלס פ"ח